

Konkurransetilsynet
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Sendt per e-post til post@kt.no

MELDING – ERVERV AV DELER AV MULTIKLIENTBIBLIOTEK FRA DOLHPIN GEOPHYSICAL LTD

På vegne av TGS Geophysical Company (UK) Ltd., TGS-NOPEC Geophysical Company Pty Ltd, Multiklient Invest AS, PGS Exploration (UK) Ltd og PGS Australia Pty Ltd (heretter samlet benevnt som «**Kjøperne**») meldes om erverv av deler av multiklientbiblioteket til Dolphin Geophysical Ltd (heretter benevnt henholdsvis «**Kjøpsobjektet**» og «**Selger**»), jf. konkurranseloven § 18.

1 MELDERNES KONTAKTINFORMASJON

1.1 Melderne

Under følger en oversikt over alle meldere, som også er selskapene som opptrer som Kjøperne i den omhandlede transaksjonen.

TGS Geophysical Company (UK) Ltd.

TGS Geophysical Company (UK) Ltd. er et selskap organisert i tråd med engelsk rett og registrert i England, med organisasjonsnummer 05731700, og med registrert adresse i 1 Crescent, Surbiton, Surrey, KT6 4BN, England (heretter omtalt som “**TGSUK**”). Kontaktperson for selskapet er corporate counsel Christian Aaser. Telefonnummer er +44 (0) 208 339 4200 / +47 950 55 458, e-postadresse er info@tgs.com / christian.aaser@tgs.com, og fax er +44 (0) 208 339 4249.

TGS-NOPEC Geophysical Company Pty Ltd.

TGS-NOPEC Geophysical Company Pty Ltd. Er et selskap organisert i tråd med australsk rett og registrert i Australia, med organisasjonsnummer 077 150 424, og med registrert adresse i Ground Floor, 1110 Hay Street, West Perth, WA 6005, Australia (heretter omtalt som “**TGSAUS**”). Kontaktperson for selskapet er corporate counsel Christian Aaser. Telefonnummer er +61 8 9480 0000 / +47 950 55 458, e-postadresse er info@tgs.com / christian.aaser@tgs.com, og fax er +61 8 9321 5312.

Multiklient Invest AS

Multiklient Invest AS er et selskap organisert i tråd med norsk lov og registrert i Brønnøysundregistrene med organisasjonsnummer 971 171 537, og med registrert adresse i Lilleakerveien 4C, 0283 Oslo, Norway (heretter omtalt som "PGSNOR"). Kontaktperson for selskapet er senior legal counsel Lars R. vdB Mysen. E-postadresse er lars.mysen@pgs.com og telefonnummer er 004790077595. Selskapet benytter ikke fax.

PGS Exploration (UK) Ltd.

PGS Exploration (UK) Ltd er et selskap organisert i tråd med engelsk rett og registrert i England med organisasjonsnummer 02904391, og med registrert adresse i 4 The Heights Brooklands, Weybridge, Surrey KT13 0NY, United Kingdom (heretter omtalt som "PGSUK"). Kontaktperson for selskapet er senior legal counsel Lars R. vdB Mysen. E-postadresse er lars.mysen@pgs.com og telefonnummer er 004790077595. Selskapet benytter ikke fax.

PGS Australia Pty Ltd

PGS Australia Pty Ltd er et selskap organisert i tråd med australsk rett og registrert i Australia med organisasjonsnummer 077 150 415, og med registrert adresse i Level 4 IBM Centre 1060 Hay Street, West Perth, Western Australia 6005 (heretter omtalt som "PGSAUS"). Kontaktperson for selskapet er senior legal counsel Lars R. vdB Mysen. E-postadresse er lars.mysen@pgs.com og telefonnummer er 004790077595. Selskapet benytter ikke fax.

1.2 Kontaktperson

Kontaktperson for meldingen er Michelet & Co Advokatfirma AS v/advokat Thomas Nordby med e-postadresse thomasnordby@micheletlaw.com og mobil 91872254.

2 INFORMASJON VEDRØRENDE FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN OG DE INVOLVERTE PARTER

2.1 Innledning

Transaksjonen innebærer at Kjøperne kjøper en del av multiklientbiblioteket til Dolphin Geophysical Ltd (heretter omtalt som «Selger») regulert i en Asset Purchase Agreement (heretter omtalt som «APA»).

Det vises for øvrig til *vedlegg 1* (Asset Purchase Agreement m/vedlegg).

2.2 Foretakssammenslutningen

Bakgrunn

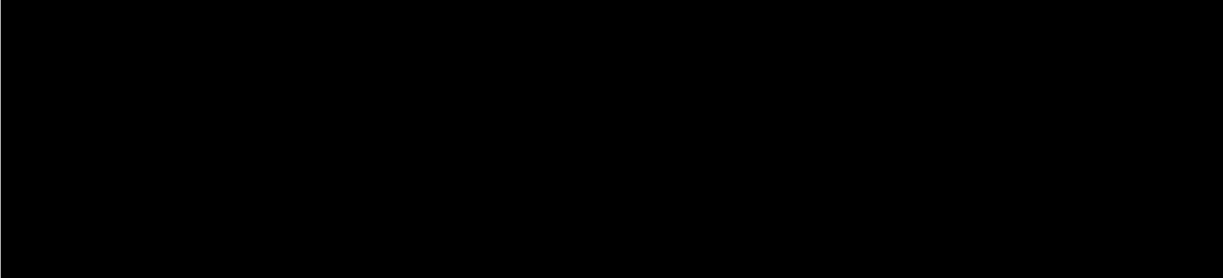
Kjøperne, gjennom deres børsnoterte morselskaper Petroleum Geo-Services ASA («PGS») og TGS-NOPEC Geophysical Company ASA («TGS») driver virksomhet innenfor seismikk og seismiske tjenester til oljeindustrien globalt.

Offshore seismikk er en fellesbetegnelse på undersøkelser som gjøres for å avdekke geologiske formasjoner under havbunnen. Hensikten med seismiske undersøkelser er å danne seg et bilde av de geologiske strukturene under havbunnen. Dette gjøres ved at lydbølger sendes ned i undergrunnen under havbunnen. Lydbølgene reflekteres tilbake til sensorer som enten er plassert på havbunnen eller henger i lyttekabler som slepes etter seismikkfartøyer i vannet. Måten lydbølgene reflekteres på, registreres av måleapparater om bord på seismikkfartøyet. Siden bølgene beveger seg med ulik fart alt etter hvilken bergart de går gjennom, gir disse målingene et bilde av bergartenes utbredelse, tykkelse og hardhet. Dette gir en indikasjon på om olje eller gass kan finnes i området. Innsamlet seismisk data må analyseres (prosesserer) før geologene kan studere avbildningen av undergrunnen.

Det gjøres ulike typer innsamlinger. 2D-seismikk samles gjerne inn med én lyttekabel bak seismikkfartøyet. Det gir et relativt grovmasket bilde av undergrunnen. 3D-seismikk samles inn ved slep av flere parallelle lyttekabler bak fartøyet. Dette gir et mer detaljert bilde av undergrunnen og gir en raskere innsamling av data. 4D-seismikk består av gjentatte 3D-innsamlinger. 4D-seismikk utføres for å se om det har skjedd forandringer i reservoaret som følge av produksjon eller injeksjon over tid. Denne typen seismikk er vanlig på olje- og gassfelt i produksjon.

Seismiske data samles inn enten proprietært, altså på vegne av en konkret kjøper, eller for å inkluderes i et multiklientbibliotek. Foretakssammenslutningen i denne transaksjonen er delene av multiklientbiblioteket som utgjør Kjøpsobjektet. De enkelte deler består av prosessert data fra offshore seismiske undersøkelser på ulike jurisdiksjoners kontinentalsokkel, derunder den norske. Dataene omfatter 2D/3D/4D-seismikk.

Kjøperne og Selger er alle selskaper som leverer tjenester innenfor seismikk og seismiske data. Selger er imidlertid del av et konkursbo. Kjøpsobjektet gjelder offshore seismiske undersøkelser

I desember 2015 ble det åpnet konkurs i det norske selskapet Dolphin Group ASA, samt det norske datterselskapet Dolphin Geophysical AS. Selger var før dette tidspunktet en del av samme selskapsgruppe, og en rekke eiendeler lå i dette engelske selskapet. Aksjene i Selger ble imidlertid overført til det norske selskapet Polar Ship Invest V AS, som igjen er kontrollert av det børsnoterte GC Rieber Shipping ASA.

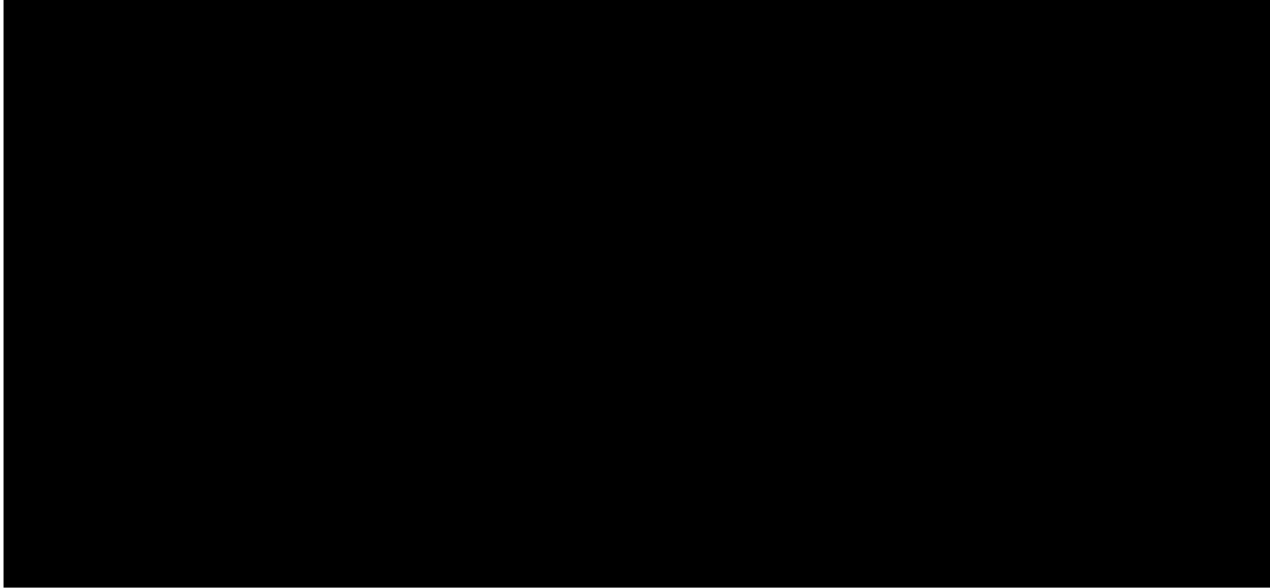

Strategisk og økonomisk begrunnelse

Både PGS og TGS har et betydelig bibliotek av seismiske data som lisensieres ut til kunder på ikke-eksklusiv basis. Slike data er det som betegnes som multiklientbibliotek. Kjøperne utvider og fornyer eget multiklientbibliotek ved å foreta seismiske undersøkelser på egen regning og risiko – eller ved oppkjøp av eksisterende data gjennom kjøp av andre selskaper eller andre selskapers bibliotek. I denne transaksjonen er

det det sistnevnte som er tilfelle, og da begrenset til en del av det totale biblioteket til Selger (andre deler av biblioteket er solgt til andre tredjeparter i separate transaksjoner).

For PGS og TGS er den økonomisk-strategiske hovedbegrunnelsen for transaksjonen at

Tidsplan for transaksjonen

Endelig gjennomføring er betinget av, blant annet, godkjenning fra konkurransemyndighetene i Norge.

Styrende dokumenter fra Kjøperne

Det vises til vedlegg 5 som inneholder alle styrende dokumenter fra selskapene (styreprotokoller mv.). Det gjøres oppmerksom på at disse vedleggene hovedsakelig er på engelsk, da selskapene har engelsk som arbeidsspråk og er registrert i engelskspråklige jurisdiksjoner (med unntak av PGSNOR).

2.3 De involverte foretakene og deres virksomhetsområder

PGSUK, PGSAUS og PGSNOR er alle eiet 100% (inkludert stemmerettigheter) av det børsnoterte selskapet Petroleum Geo-Services ASA (som definert over). For en fullstendig oversikt over alle selskaper i PGS henvises det til vedlegg 3 (oversikt over PGS-selskaper fra selskapets årsrapport for 2015).

TGSUK og TGSAUS er begge eiet 100% (inkludert stemmerettigheter) av det børsnoterte selskapet TGS-NOPEC Geophysical Company ASA. For en fullstendig oversikt over alle selskaper i TGS henvises det til vedlegg 4 (oversikt over TGS-selskaper fra selskapets årsrapport for 2015).

Som beskrevet over er både PGS og TGS sentrale aktører i seismikkindustrien.

PGS har i hovedsak fire virksomhetsområder:

1. Kontraktseismikk; PGS gjør konkrete seismiske undersøkelser på kontrakt for en spesifikk kunde. PGS eier en egen flåte av skip for slike operasjoner.
2. Multiklientvirksomhet: PGS besitter et omfattende multiklientbibliotek for ikke-eksklusiv lisensiering til tredjeparter, jf. også punkt 2.4 under. Kjøpsobjektet i denne transaksjonen vil inngå i PGS' multiklientbibliotek.
3. Shippingvirksomhet: Som nevnt i underpunkt 1 over eier PGS selv en større flåte av skip. En betydelig del av PGS' virksomhet knytter seg til operasjoner og drift av flåten.
4. Prosessering og ingeniørtjenester: PGS yter ingeniørtjenester innenfor geologi og geofysikk, derunder komplisert prosessering av rådata og tolkning av slike data.

TGS primære virksomhetsområder er:

1. Multiklientvirksomhet: Å tilby geovitenskapelige dataprodukter og tilknyttede tjenester til oljeindustrien, primært gjennom globale multiklientprodukter med konkrete billedata, brønndata, tolkningsprodukter og –tjenester som dekker både land og havområder.
2. Tolkningstjenester: Tolkningsstudier og –tjenester etter kontrakt, derunder integrering av seismikk, brønnrapporter, stratigrafiske data, kjernedata og øvrig geovitenskapelige data.
3. Konsulenttjenester: Konsulenttjenester innen geologi, geofysikk og petrofysikk.

PGS er medlem av Norsk olje og gass (via PGS Geophysical AS) og Rederiforbundet. TGS er ikke medlem av bransje- eller arbeidsgiverorganisasjoner i Norge.

2.4 Omsetning i Norge i 2015

PGS hadde i 2015 en konsolidert omsetning på USD 961 900 000 med et negativt driftsresultat på USD 430 400 000.

TGS (det børsnoterte morselskapet) hadde i 2015 en omsetning på USD 313 963 000 og et negativt driftsresultat på USD 78 852 000.

3 MARKEDSAVGRENSNING

For å kunne vurdere foretakssammenslutningens konkurransemessige virkninger, må det tas stilling til hvilke markeder som berøres av ervervet. Generelt vil en kjøper ta beslutninger basert på egenskapene ved produktene og tjenestene, og tilbydernes lokalisering. Det avgrenses derfor et relevant marked, som deles inn i det relevante produktmarkedet og det relevante geografiske markedet.

Seismiske data er som nevnt over detaljert geologisk informasjon over et begrenset geografisk område innhentet gjennom en seismisk undersøkelse. Disse operasjonene gjøres ved at spesialiserte seismikkskip med såkalte streamere eller lyttekabler skanner et begrenset område og innhenter rådata. Innhenting kan skje på kontrakt for et oljeselskap (da er gjerne eierskapet til dataene eksklusivt hentet ut for de/de relevante oljeselskapet(ene)) eller for seismikkselskapets egen regning og risiko (typisk for eget multiklientbibliotek for ikke-eksklusiv lisensiering til oljeselskaper/tredjeparter). Rådataene prosesseres deretter av seismikkselskapet eller underleverandører, hvorpå seismikkselskapet igjen selger eller lisensierer data til oljeselskaper for videre tolkning og applisering i oljeselskapenes modeller for prospektiviteten og sannsynligheten for forekomster av petroleum i det relevante området.

Det er ikke praksis fra EU-kommisjonen, og spredt og begrenset praksis fra nasjonale konkurransemyndigheter som avgrenser det relevante markedet for transaksjoner som denne meldingen omfatter. UK Office of Fair Trading («OFT») godkjente 6. februar 2007 CGGs oppkjøp av Veritas.¹ Ett av produktmarkedene som ble vurdert av OFT var markedet for innhenting av seismikk. OFT konkluderte med at innhenting av seismikk anses som et globalt marked. Avgjørelsen sier videre at det ikke er nødvendig å foreta et skille mellom kontraktseismikk og multiklientseismikk fordi utstyret og personellet som benyttes for innhenting er identisk. OFT la til grunn at 3D- og 4D-seismikk er del av samme produktmarked, igjen ettersom utstyret, personellet og skipene er identiske og prosessen for innhenting er lik. Hva gjelder skillet mellom 2D- og 3D/4D-seismikk *konkluderte ikke* OFT endelig på avgrensingen av produktmarkedet, men anså disse markedene for å være separate. Den samme transaksjonen som OFT behandlet ble også meldt norske konkurransemyndigheter 13. oktober 2006, og ble etter vår kunnskap ikke gjenstand for inngrep og således godkjent.

I tråd med OFT-avgjørelsen legger denne meldingen til grunn at det er et globalt marked for innhenting av 2D/3D/4D-seismikk. Hva angår denne meldte transaksjonen har melder lagt til grunn at 2D/3D/4D kan behandles samlet fordi Kjøpsobjektet nettopp er en samling data bestående av både 2D/3D/4D. Det samme er for øvrig lagt til grunn i en avgjørelse fra kypriotiske konkurransemyndigheter i 2014, der det ikke skilles mellom 2D og 3D/4D.²

¹ <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/555de3c3ed915d7ae50000c0/Compagnie.pdf>

² Avgjørelsen kan leses i sin helhet på:

[http://www.competition.gov.cy/competition/Competition.nsf/All/D2F0B20C109F5965C2257ECA00231E80/\\$file/Decision%20CPC%2033_2014.pdf](http://www.competition.gov.cy/competition/Competition.nsf/All/D2F0B20C109F5965C2257ECA00231E80/$file/Decision%20CPC%2033_2014.pdf)

4 KONKURRANSEMESSIG EFFEKT

4.1 Generelt

Den konkurransemessige effekten av transaksjonen er ikke-eksisterende. Tvert imot, det er flere forhold som taler for at transaksjonen vil ha en positiv effekt på markedet. For det første utgjør Kjøpsobjektet i sameie en helt begrenset del av både Kjøpernes totale mengde seismiske data og en ytterligere mindre del av det globale markedet for både 2D/3D/4D-data. [REDACTED]

[REDACTED] For det tredje skal Kjøperne omsette disse dataene på markedsmessige vilkår. Endelig er mange av de seismiske dataene allerede omsatt (av Selger) i det samme markedet.

Foretakssammenslutningen er ikke meldt til andre lands konkurransemyndigheter fordi omsetningen i alle jurisdiksjoner (med unntak av den norske) er under terskelverdiene for meldeplikt. Foretakssammenslutningen krever for øvrig ikke konsesjoner fra annen norsk lovgivning.

4.2 Global markedsstruktur for 2D/3D/4D-seismikk

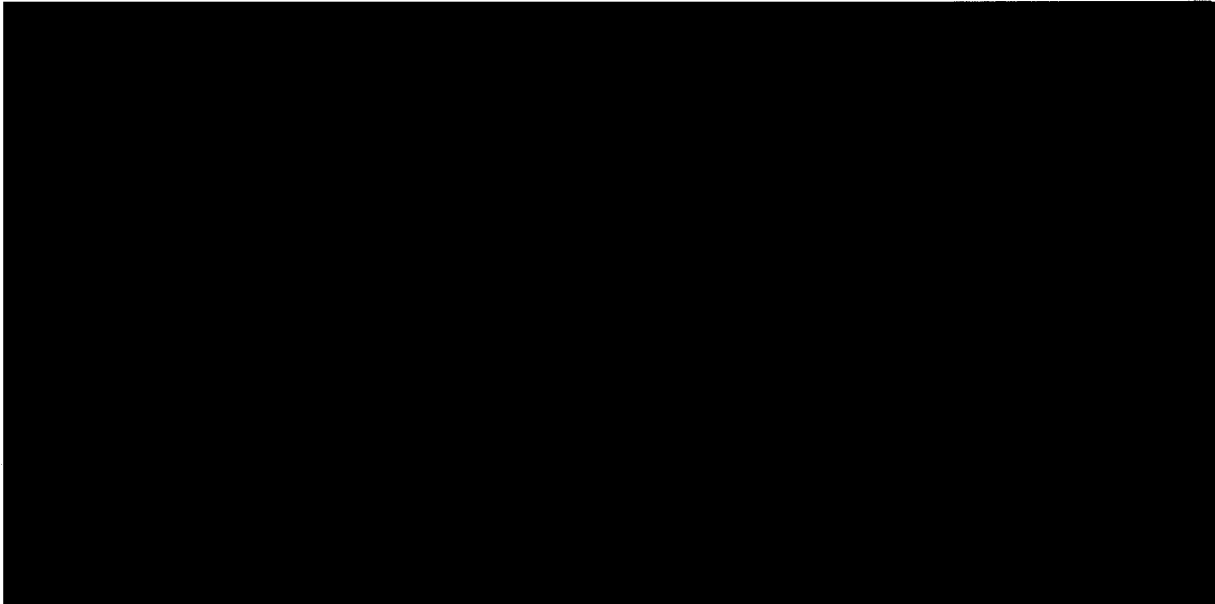
Kjøperne i denne transaksjonen er alle datterselskaper av henholdsvis PGS og TGS i ulike jurisdiksjoner der dataene i Kjøpsobjektet er geografisk nærmest. Det gir et misvisende bilde av markedssituasjonen å kun rapportere konkurrenter/leverandører/kunder for hver enkelt av Kjøperne. Vi har derfor valgt å rapportere for PGS og TGS på konsernnivå for å gi et riktigst mulig bilde av den globale konkurransesituasjonen.

Markedsandeler

Under følger en oversikt over globale aktørers omsetning og markedsandel for aktørene i det globale markedet for henholdsvis 2D/3D/4D-seismikk. Den eksakte markedsandelen ikke mulig å angi presist og bygger på Kjøpernes beste anslag slik de vurderer markedet per dags dato. Anslagene kan derfor variere over tid, gitt både den urolige markedssituasjonen og konsolideringen i bransjen. Kjøpernes omsetning (rapportert på konsernnivå) inngår i samme tabell. Både PGS og TGS er globale aktører.

Oversikt over globale aktørers omsetning og av Kjøpernes anslåtte markedsandel.

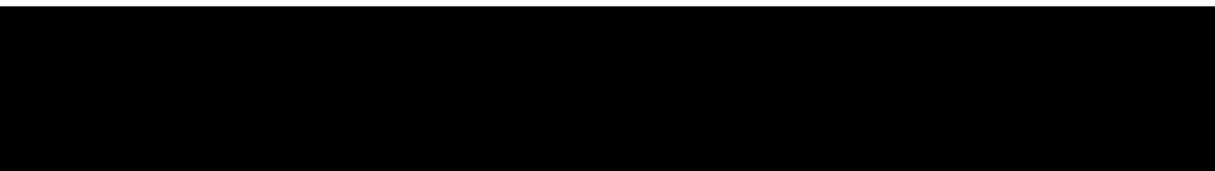
	Selskapsnavn	Omsetning (Millioner USD)	Markedsandel basert på omsetning
[REDACTED]			

Konkurrenter, kunder og leverandører

Som nevnt over vurderer Kjøperne at foretakssammenslutningen ikke har noen virkning for konkurrentene eller konkurransen i markedene for 2D/3D/4D-seismikk. Konkurransesforholdene for leverandører blir heller ikke påvirket. Dette skyldes at dataene i biblioteket allerede er hentet inn og bearbeidet. Leverandørens rolle er således ikke aktuell for Kjøpsobjektet, da slike leveranser ble foretatt på et tidspunkt tilbake i tid.

Oversikt over PGS' fem største konkurrenter i markedet for 2D/3D/4D-seismikk isolert:

Oversikt over TGS' fem største konkurrenter i markedet for 2D/3D/4D-seismikk

	Selskapsnavn	Anslått markedsandel

Oversikt over PGS' fem største leverandører i markedet for 2D/3D/4D-seismikk:

	Selskapsnavn	Andel av totale innkjøp

Oversikt over TGS' fem største leverandører i markedet for 2D/3D/4D-seismikk:

	Selskapsnavn	Andel av totale innkjøp
--	--------------	-------------------------

Oversikt over PGS' fem største kunder i markedet for 2D/3D/4D-seismikk:

	Selskapsnavn	Andel av totale salg
A large black rectangular redaction covering the data rows of the table.		

Oversikt over TGS' fem største kunder i markedet for 2D/3D/4D-seismikk:

	Selskapsnavn	Andel av totale salg
A large black rectangular redaction covering the data rows of the table.		

Etableringshindringer

Kjøperne kan ikke se at det er noen etableringshindringer i det berørte markedet. Det er stor tilgang på skip utrustet for seismiske undersøkelser. Et selskap som ønsker å gjøre seismiske undersøkelser må i de fleste jurisdiksjoner, som i den norske, søke og motta tillatelse fra offentlige myndigheter før slik undersøkelse iverksettes.

Salgskanaler

I utgangspunktet er det ingen fast form eller struktur på salgsprosesser av seismiske data, men for kontraktseismikk gjøres salg hovedsakelig gjennom konkurranseutsatte anbudsprosesser styrt av oljeselskaper. Multiklientdata selges primært gjennom direkte kontakt mellom kunde og seismikkelskap, og da mellom selskapene som har henholdsvis data og interesse som deker samme geografiske område.

Samarbeidsavtaler

I seismikkindustrien er det generelt stor konkurranse og et bredt utvalg av aktører. Aktører uten egne skip, slik som TGS, innhenter ofte data i samarbeid med andre aktører (rederier eller seismikkelskaper med egne skip).

Etterspørselsstruktur

Kjøperne av seismiske data og –tjenester er i hovedsak oljeselskaper og nasjonalstater, som generelt er svært ressurssterke kunder med høyt fokus på konkurranse og flittig bruk av anbudsprosesser. De større oljeselskapene har oftest egne avdelinger som arbeider med anskaffelser og sørger for at disse skjer i konkurranse og etter strenge interne regler. De interne anskaffelsesreglene er i de fleste tilfeller mer detaljerte og setter strengere krav enn nasjonal lovgivning ettersom selskapene opererer globalt og må ha internrutiner som tilfredsstiller mange jurisdiksjoners krav. Selskapene inngår gjerne en lisensavtale (i form av en rammeavtale) som de foretar avrop under. Det enkelte avrop knytter seg da til spesifikke data for spesifikke geografiske områder. Varigheten på lisensavtalene/rammeavtalene til seismiske data kan variere, oftest i tråd med de nasjonale krav til konfidensialitet knyttet til slike data (i Norge er det normale at brukslisenser med tidsbegrenset varighet).

Forskning og utvikling

Teknologiutvikling er generelt sett en sentral del av seismikkbransjen, derunder i konkurransen mellom ulike seismikkaktører. Denne meldte transaksjonen har ingen innvirkning på eller relevans for Kjøpernes, konkurrentenes, leverandørenes eller kundenes forskning og utvikling.

4.3 Effektivitetsvurdering

anses transaksjonen ikke å ha innvirkning på markedet eller konkurransesituasjonen.

Slik sett foreligger det en samfunnsmessig effektivitetsgevinst.

5 ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

Det vises til konsernenes hjemmesider, der årsberetning og årsregnskap for begge konsern er tilgjengelig. Igjen vil det ikke gi et korrekt bilde av melderne å oppgi deres isolerte regnskap, da disse er en integrert del av de børsnoterte selskapene PGS og TGS.

For PGS: <https://www.pgs.com/investor-relations/reports-and-results/annual-reports/>

For TGS: <http://www.tgs.com/investor-center/financial-reports/>

6 OFFENTLIG VERSJON

Denne meldingen inneholder forretningshemmeligheter og potensiell sensitiv informasjon for de involverte selskapene og deres konsern. En offentlig versjon av denne meldingen er vedlagt i vedlegg 6. Det bes om at kun den offentlige versjonen benyttes ved innsynstillatelser o.l., og at den fulle versjonen kun benyttes av Konkurransetilsynet.

Med vennlig hilsen

Michelet & Co Advokatfirma AS

Thomas Nordby